

РАД СА ДАРОВИТОМ ДЕЦОМ

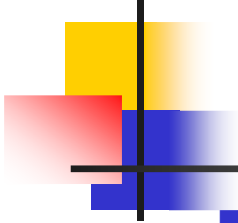
- Индивидуални рад са даровитом децом
- Облици рада са даровитом децом

Најчешће коришћени појмови у васпитању и образовању даровитих (1)

- **Диференцијација:** Модификација програма (курикулума) према специфичним потребама даровите деце, што може да укључује промене у садржају, врсти материјала итд.
- **Афективни курикулум:** Курикулум који је дизајниран за подучавање даровите деце у области емоција, самопоштовања и социјалних вештина са циљем да буду што боље прихваћени од стране вршњака

Најчешће коришћени појмови у васпитању и образовању даровитих (2)

- **Хетерогено груписање:** Стратегија груписања деце различитих способности или постигнућа у једну исту групу
- **Хомогено груписање:** Стратегија груписања деце у групе према специфичним способностима, интересовањима или испољеним постигнућима
- **Индивидуализовани образовни програм:** Писани документ који представља одговор на претходно утврђене специфичне васпитно-образовне потребе детета

Облици васпитања и образовања даровитих (1)

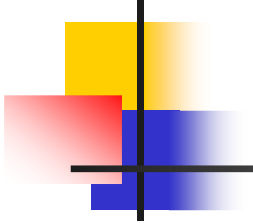
Покушаји да се обезбеди васпитање и образовање за даровите могу се класификовати на неколико начина. За већину даровите деце прикладно је да се користи комбинација различитих облика у различито време

- **Хоби**

- Активности као што су читање, спорт, компјутерске игре, шах, музика, плес, страни језици, уметност, пружају додатни интелектуални изазов ван времена проведеног у вртићу

- **Обогаћивање**

- Деца проводе целокупно време у групи са својим вршњацима, али добијају додатне материјале који су за њих изазовни. Обогаћивање може бити тако једноставно као што је модификовање задатака у регуларним групним активностима, или може да укључи формалне програме

Облици васпитања и образовања даровитих (2)

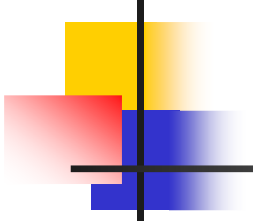
■ Сопствени темпо

- Методе сопственог темпа, као Монтесори метод, користи праксе флексибилног груписања како би дозволиле деци да напредују сопственим темпом. Сопствени темпо може да буде од користи за сву децу и нема утицај само на даровиту децу

Идентификација система подршке и подстицаја од најранијег детињства

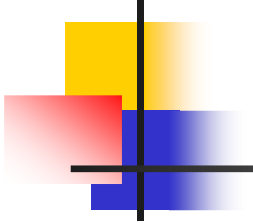
- Рано откривање и подстицање даровитости код деце (Early Identification and Provision) је област која у свету добија све више значаја
- Посебна важност се придаје образовању васпитача, учитеља, наставника (до постдипломског нивоа и касније континуирано образовање кроз семинаре и радионице) и организовању обогаћених програма од најраније узраста даровите деце, што поред развојног има и превентивни карактер
- Граница предшколског узраста за идентификацију и рад са даровитом децом се помера на узраст од 2-3 године

Индивидуални рад са даровитима

- Овај облик рада не би смео да буде искључиви или доминантни, већ један од различитих облика рада са даровитим дететом
- Циљ: пружити детету ону врсту подстицаја коју му није могуће пружити кроз друге облике рада у узрасној групи

Шта индивидуални рад са даровитим дететом захтева од васпитача?

- Добру процену кад и у којој мери је потребно применити овај рад
- Добро планирање садржаја, времена трајања и времена спровођења овог рада
- Осмишљавање паралелних садржаја рада за осталу децу у групи

Примери индивидуалног рада са даровитим дететом

- Организовање посебне активности – компјутерско претраживање одређене теме на Интернет-у; осмишљавање неке нове игре...
- Разговор са дететом о његовим осећањима, очекивањима од вртића и од вршњака

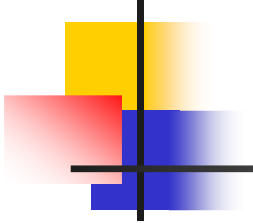

Подршка детету у припреми презентације неког његовог личног “изума” или открића

Остали облици рада са даровитим дететом

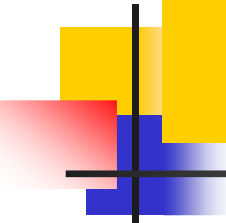
- У зависности од конкретне активности, СВИ облици групног рада
 - Рад у пару са другим дететом које не мора да буде даровито
 - Рад у малој групи (3-5 деце)
 - Тимски рад (који подразумева поделу улога)

Неговање атмосфере у којој се изузетност и постигнуће очекују од СВИХ

- Једна од најделотворнијих стратегија рада са даровитима је њихова инклузија у **обогаћене програме у редовним групама** - негује се атмосфера у којој се постигнуће и изузетност очекују од свих
- Став васпитача: *Дај најбоље од себе*, према свој деци, нужни је предуслов да би се и даровита деца осећала добро
- У САД-у су актуелни и *програми развоја посебних талената* (Gifted Education Resource Institute, Purdue University)

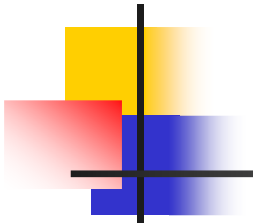
ПРИЛОГ: Програм MENSA- NTC систем учења*

Autor programa: Dr Ranko Rajović

Program akreditovan odlukom zavoda za
unapredjivanje vaspitanja i
obrazovanja kao OBAVEZAN

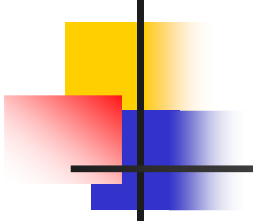
Program se primenjuje u Češkoj, Bosni,
Italiji, Švajcarskoj, Sloveniji, Hrvatskoj
i Mađarskoj

*Овај прилог је припремљен на основу презентације Програма
чији су аутори: Слава Тимарац Јованов, Александра Стојановић Ружичић и
Драгана Чикош

PODSTICANJE INTELEKTUALNOG RAZVOJA DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA I DETEKCIJA DAROVITE DECE

ISKUSTVA TOKOM REALIZACIJE
PROGRAMA
U VRTIĆIMA PU "DEČJA RADOST"
PANČEVO I
PU "MLADOST" BAČKA PALANKA

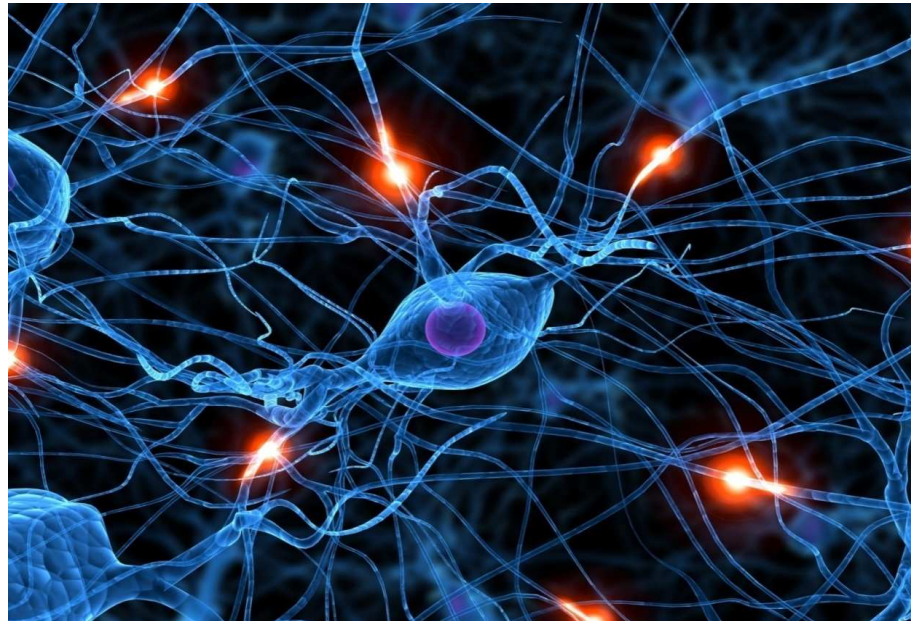
PROGRAM MENSA- NTC SISTEM UČENJA

PRIMENOM PROGRAMA :

- Podiže se nivo intelektualnih sposobnosti **sve dece** koja su uključena u program
- Posebno je koristan za **detekciju darovite dece** i podsticanje razvoja darovitosti
- **Sprečava se poremećaj** koncentracije i pažnje, prevenira se disleksija u školskom periodu
- Razvija se **koordinacija** pokreta i motorike
- Razvija se brzina razmišljanja i zaključivanja
(**funkcionalno znanje**)
- **Povećava se broj neuronskih veza**, što uz specifične vežbe povećava kapacitet mozga za obradu informacija

NEURONSKA MREŽA: Inteligencija ne zavisi od broja neurona (tj genetike), vec od nekoliko faktora tako da broj neurona zapravo predstavlja genetski potencijal, koliko ce se razviti taj potencijal zavisi od broja sinapsi(veza) izmedju neurona. Sinapse se intenzivno formiraju nakon rođenja i do pete godine vec je formirano 50% sinapsi. Do sedme godine jos 25% sinapsi, tako da pre polaska u skolu dete vec ima formirano 75% sinapsi!

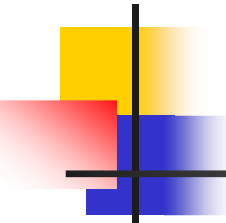

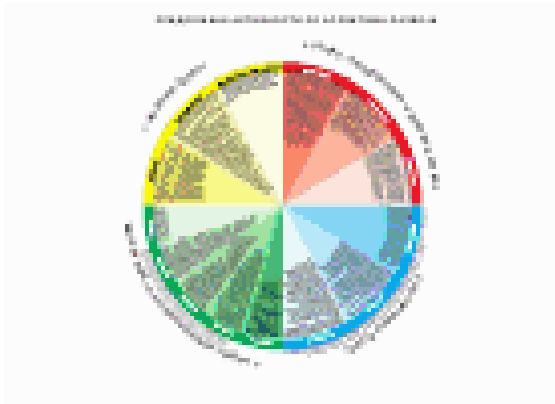
Predškolski period - doba najbržijeg rasta i razvoja

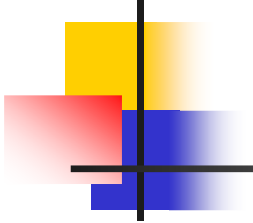
- Povećanje sive mase mozga (mase neurona i funkcionalni razvoj nervnih tkiva uspostavljanjem asocijacija) traje do 6-7. godine
- “Kritični period” stimulisanja dečijeg mentalnog i celovitog razvoja ukoliko se asocijacije ne izgrade u ranom detinjstvu, moždani neuroni mogu proći slično mišićnoj atrofiji i usporiti u razvoju celog organizma (Williams)
- Kod deteta je uvek prisutna unutrašnja motivacija za sopstveno ponašanje i razvoj
- Dete je aktivan činilac sopstvenog razvoja – učenje kroz aktivnost

PRVI KORACI U REALIZACIJI PROGRAMA U VRTIĆIMA

-
- Eksperimentalna primena programa u nekoliko vaspitnih grupa u Novom Sadu
 - Decembra 2008. započela realizacija programa u PU "Mladost" Bačka Palanka (obuhvaćeno 10 vaspitnih grupa celodnevnog boravka ; od toga dve pripremne grupe i 4 pripremne grupe poludnevnog boravka- ukupno 380 dece i 24 vaspitača)
 - Juna 2009. započela realizacija programa u PU "Dečja radost" Pančevo (obuhvaćeno pet vrtića sa 22 vaspitne grupe, od toga 7 pripremnih grupa poludnevnog boravka i 3 grupe celodnevnog boravka- ukupno 550 dece i 38 vaspitača)

-
- EDUKACIJA VASPITAČA
 - IMPLEMENTACIJA PROGRAMA U SVAKODNEVNU PEDAGOŠKU PRAKSU
 - EDUKACIJA RODITELJA

METODOLOGIJA PROGRAMA-

sadržaji realizovani tokom primene

I DEO

1. motorika, grafomotorika, akomodacija

II DEO

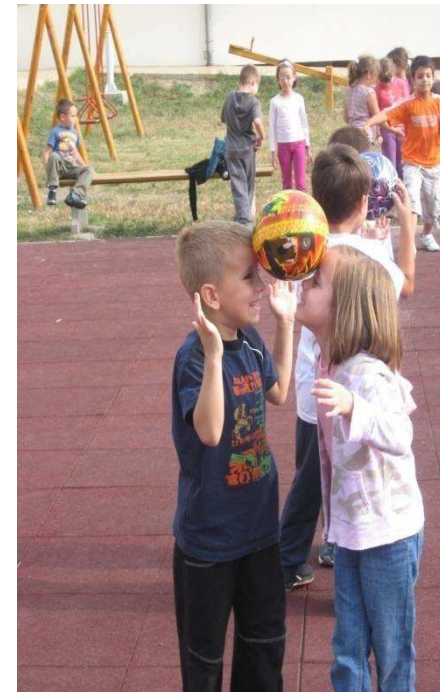
2. Apstrahovanje, klasifikacija, serijacija
3. virtuelna klasifikacija, serijacija
4. Asocijacija

III DEO

5. zagonetne price
6. zagonetna pitanja

✓ RAZVOJ AKOMODACIJE- stimulacija razvoja očnih mišića

Odabrane igre loptom

✓ RAZVOJ KOORDINACIJE POKRETA I MOTORIKE

Igre rotacije

Igre preskakanja, provlačenja

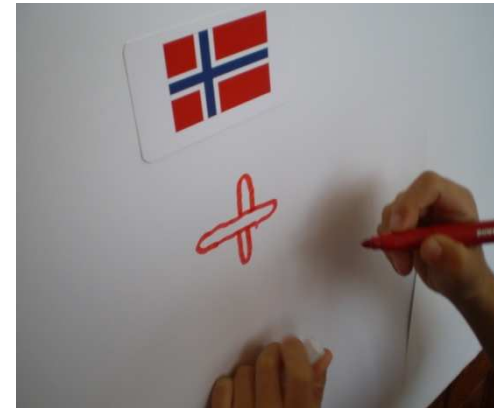
Radionice fine motorike

✓ RAZVOJ BRZINE RAZMIŠLJANJA I ZAKLJUČIVANJA

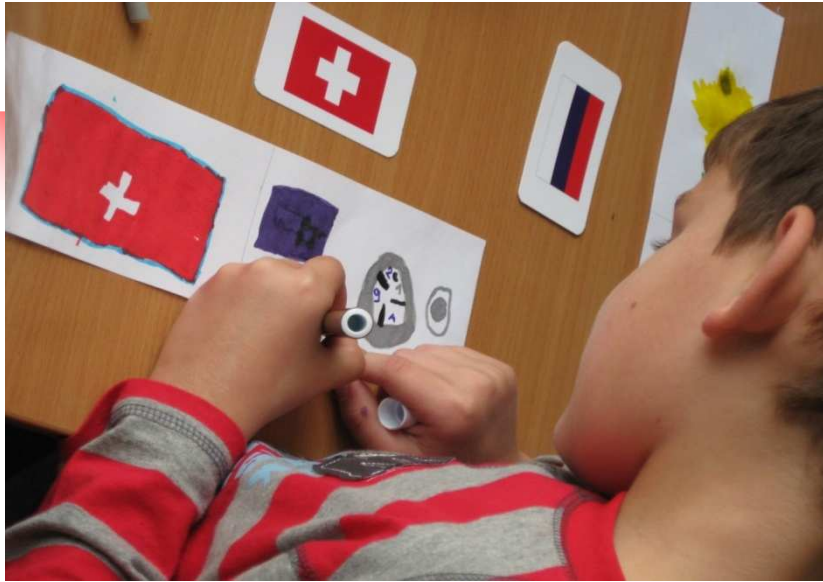
Reproduktivno znanje – učenje apstraktnih simbola (zastave, saobraćajni znakovi, oznake automobila..)

✓FUNKCIONALNO ZNANJE: Povezivanje apstraktnih simbola,
povezivanje asptraktnih simbola i logike (klsifikacija, serijacija, imaginacija..),
kombinovana metoda apstrakcije i muzike

Tehnika asocijacija

Memorija je nešto što može da se nauči. Što više neurona angažujemo u procesu memorisanja, lakše ćemo upamtiti željeni pojam. Najbolje su asocijativne tehnike, zamišljene slike pamtimo mnogo brže i lakše nego ukoliko pokušavamo da upamtimo samo tekst.

ZAGONETNA PITANJA

- Koje blago čuva preko hiljadu čuvara?
- Ako neko vidi tragove medveda u snegu može znati i koje je boje
- Zašto beli medved ne jede pingvine?

ZAGONETNE PRIČE

Padala je jaka kiša i miš se sakrio ispod male pečurke. Tu nije bilo mesta za njegovog drugara, koji je sklonište potražio na drugom mestu. Kada su dan kasnije prolazili pored te iste pečurke, opet je počela jaka kiša i tada su i jedan i drugi miš mogli da se sklone ispod te pečurke. Kako je to moguće?

